

Yhdistyksille toimintavinkkejä tilojen maksuttomuuden vaikuttamiseen

Saate

Osassa kuntia yhdistysten toimintaansa tarvitsemat tilat ovat ilmaisia. Näin ei kuitenkaan ole kaikkialla. Reumaliitolta on toivottu vaikuttamis pohjaa ja -vinkkejä yhdistyksille, jotta he voisivat saada käyttöönsä ilmaisia harraste- ja liikuntatiloista toimintaansa varten.

Alla on toimintavinkkejä ja erillisenä liitteenä aloitepohja.

Huomioitavaa toimintavinkeistä:

- Toimintavinkit ovat yleisluonteisia. Jokaisessa kunnassa vastuutahot ja toiminta vaihtelevat. Kannattaa miettiä, miten juuri teidän kunnassanne on paras edetä.
- Voisitteko tehdä yhteistyötä alueen muiden järjestöjen kanssa? Muutkin ovat luultavasti samassa tilanteessa. Useamman yhdistyksen yhteinen aloite nostaa sen painoarvoa. Kuitenkin myös yhden yhdistyksen vaikuttaminen voi saada muutoksen aikaan.
- Voitte tehdä vaikuttamissuunnitelman, johon päätätte yhdessä:
1. vaikuttamisen tavoite 2. tarvittavat toimet niiden saavuttamiseksi 3. aikataulu 4. kenen vastuulla on mikäkin asia. Suunnitelman pohjalta vaikuttamisessa on helpompi edetä.

Onnea vaikuttamiseen!

Toimintavinkkejä yhdistyksille tilamaksujen poistamiseksi

Vaikuttamisen mahdollisuuksia on monia. Kannattaa yhdessä miettiä, mikä olisi teille sopivin tapa ja millä olisi parhaimmat mahdollisuudet onnistua kunnassanne.

Sisältö:

1. Ota yhteyttä päättäjään
2. Pyydä päättäjää tekemään valtuustoaloite
3. Yhdistys voi tehdä aloitteen
4. Kuntalaisaloitteella muutos aikaiseksi
5. Muita vaikuttamisen mahdollisuuksia
6. Keihin tilamaksuissa kannattaa vaikuttaa?
7. Milloin kannattaa vaikuttaa?

1. Ota yhteyttä päättäjään

Helpoin ja nopein tapa vaikuttaa tilamaksuihin on keskustella asiasta päättäjälle kasvotusten kaupungilla, pyytää yhdistykseen aamukahville, soittaa hänelle tai lähettää sähköpostia.

Keskustelussa voi esimerkiksi tiedustella taustaa tilamaksuihin, jotta yhdistyksellä olisi enemmän tietoa siitä, onko asiasta jo olemassa jonkinlaista valmistelua tai miten asiaa on käsitelty aikaisemmin. Yhdistyksen tai oman tarinan kertominen lyhyesti konkretisoi asiaa, johon halutaan muutosta. Se yleensä jää myös päättäjälle mieleen, koska siinä tulee esiin henkilökohtaisella tasolla minkälaisia ongelmia ja seurauksia asiasta tulee.

Kynnys yhteydenottoon kannattaa pitää matalana, eikä sitä tarvitse arkailla. Teillä on tärkeää asiaa päättäjälle, joka hänen olisi hyvä kuulla.

2. Pyydä päättäjää tekemään valtuustoaloite

Kunnan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita kaupungin yhteisistä asioista. Valtuustoaloite on valtuustoryhmän tai yksittäisen kunnanvaltuutetun tekemä aloite, joka esitetään kunnanvaltuuston kokouksessa.

Reumayhdistys voi esimerkiksi ottaa yhteyttä paikalliseen valtuutettuun tai valtuustoryhmään ja pyytää tekemään valtuustoaloitteen tilamaksujen poistamisesta.

Jos valtuutettua lähestyy kirjallisesti, voi siihen halutessaan käyttää samaa tekstiä kuin liitteenä olevassa aloitepohjassa. Hänelle voi myös suoraan lähettää yhdistyksen aloitteen, jossa pyytää tekemään tilamaksujen poistosta valtuustoaloitteen. On tärkeää selvittää, keitä päättäjiä olisi paras lähestyä.

3. Yhdistys voi tehdä aloitteen

Reumayhdistys voi tehdä aloitteen tilojen maksuttomuudesta, ja lähettää sen päättäjille sähköisesti ja/tai paperisena. Nykyään usein päättäjiä lähestytään sähköpostilla. Sanoman tähdentämiseksi voi samalle päättäjälle myös laittaa viestin paperisena tai soittaa perään ja keskustella asiasta.

Aloite on yhdistyksen kannanotto, jolla kunnassa ilmennyt epäkohta tuodaan päättäjien tietoon ja esitetään siihen ratkaisu.

Aloitteesta tulisi ilmetä kyseessä oleva asia ja mitä muutosta toivotaan. Lisäksi on hyvä perustella, miksi muutosta tarvitaan. Esimerkiksi miten harrastus- ja liikuntatilojen maksullisuus on vaikuttanut yhdistyksen toimintaan ja sen jäseniin, sekä miten kunta ja kuntalaiset hyötyisivät siitä että yhdistykset saisivat tiloja ilmaiseksi käyttöönsä.

Liitteenä on aloitepohja yhdistysten käyttöön. Aloitepohja on tehty yleispäteväksi eli se kannattaa 1. lukea huolella ennen lähettämistä 2. muokata oman kunnan tilanteeseen

sopivaksi 3. lisätä oman yhdistyksen (ja mahdollisten muiden yhdistysten) tiedot. Ainakin keltaisella värjätty kohdat on hyvä muokata.

Sen olisi hyvä olla lyhyt, mielellään yhden sivun pituinen. Toki esimerkiksi useiden allekirjoittajien vuoksi pituus voi venyä. Jos yhdistyksellä on jotain asiaan liittyvää (esimerkiksi jäsenkyselyn päätulokset harrastusten tärkeydestä) sen voi laittaa vetoomuksen liitteeksi.

Kannattaa selvittää, ketkä ovat asiaan nähden oikeita päättäjiä ja tahoja, joille vetoomus lähetetään.

4. Kuntalaisaloitteella muutos

Yhdistys voi kuntalaisaloitteella nostaa esiin tilamaksujen aiheuttamia ongelmia ja vaatia siihen muutosta.

Kuntalaisaloite toimitetaan kuntaan joko sähköisesti, kirjeitse tai henkilökohtaisesti. Sähköisesti aloitteen voi laatia ja toimittaa joko Kuntalaisaloite.fi-palvelussa tai sähköpostitse. Osalla kunnista voi olla sivuillaan myös aloitelaatikoita sähköisen aloitteen jättämistä varten.

Jokainen kuntalaisaloite käsitellään. Kunnassa aloite ohjataan sen viranomaisen käsiteltäväksi, jonka toimialueeseen se kunnassa kuuluu. Aloitteen käsittelee useimmiten kunnanhallitus, lautakunta tai jokin muu kunnan viranomainen.

Kunnan on ilmoitettava aloitteen tekijälle aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Lisäksi kunnan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Lisätietoa löydät osoitteesta kuntalaisaloite.fi sekä oman kunnan nettisivuilta ja kysymällä kuntasi puhelinvaihteesta. Kuntalaisaloitteessa voit hyödyntää liitteenä olevaa aloitetta.

5. Muita vaikuttamisen mahdollisuuksia

Erilaisia vaikuttamisen mahdollisuuksia on lukuisia, esimerkiksi median hyödyntäminen mielipidekirjoituksilla ja sosiaalisella medialla. Asiaa voi myös yrittää edistää kunnan vanhus- tai vammaisneuvoston kautta.

Osallistu.fi-sivustolla on kattavasti ohjeita vaikuttamiseen. Lisäksi Yhdistysnetissä kohdassa vaikuttaminen on kootusti tietoa eri vaikuttamisen muodoista.

6. Keihin tilamaksuissa kannattaa vaikuttaa?

Vaikuttamisen onnistumisen kannalta on tärkeää löytää oikeat tahot, joille yhdistyksen viestiä kertoo.

Kannattaakin miettiä yhdessä, keitä päättäjiä voisi saada oman idean taakse ja viemään sitä eteenpäin. Hyvä olisi myös, että lähestyttävät ihmiset toimisivat tilamaksuista päättävässä elimessä.

Valtuutettujen taustaan voi perehtyä esimerkiksi heidän nettisivuiltaan, tarkastelemalla heidän äänestyspäätöksiään ja puheenvuoroja kokouksissa sekä vaalikonevastauksia. Tai onko teillä kenties jo ennestään hyviä suhteita alueen päättäjiin? Yhteyttä voi myös ottaa tiettyihin puolueisiin, valtuustoryhmiin.

Eri kunnissa liikunta- ja harrastetiloista vastaavat eri tahot. Monesti vastuutaho myös riippuu siitä, mistä tilasta on kyse. Esimerkiksi koulujen tiloista vastaa usein sivistystoimi, kun taas muista liikuntatiloista vastaavat esimerkiksi vapaa-ajan-, hyvinvointi- tai liikuntatoimi. Nuorisotaloista taas vastaa usein nuorisoasioita käsittelevä lautakunta tai jaos.

Kannattaa siis ottaa selvää, mikä lautakunta tai jaos kunnassanne vastaa haluamistanne tiloista ja suunnata vaikuttamista heihin. Asiasta voi löytyä tietoa kuntanne nettisivuilta. Myös kunnan puhelinvaihteesta voi kysyä lisätietoa.

Usein vaikuttamisessa ollaan ensisijaisesti yhteydessä lautakunnan tai jaoksen puheenjohtajaan tai varapuheenjohtajaan. Jaoston tai lautakuntien kaikki jäsenet voivat kuitenkin tuoda asioita esityslistalle, jolloin voitte hyvin olla yhteydessä muihinkin. Varsinkin, mikäli tunnette jo ennestään jonkun päättäjän ja tiedätte hänen olevan myötämielinen asiallenne.

Kyseisen jaoston päättäjiä voi myös lähestyä puolueittain tai lähettää viestiä koko jaostolle. Yleensä kannattaa kuitenkin välttää kaikille samaan aikaan lähetettyjä massaviestejä, koska ne jäävät helpommin päättäjiltä lukematta.

Kunnan virkamies valmistelee yleensä päättäjille menevät asiat. Niinpä päättäjien lisäksi voi olla hyödyllistä vaikuttaa kyseiseen virkamieheen. Hän myös osaa auttaa esimerkiksi aikatauluun ja asian etenemiseen liittyvissä kysymyksissä. Kuntien nettisivuilta löytyy monesti virkamiesten yhteystietoja ja tietoja kunkin vastuualueesta. Jos näitä ei löydy, kannattaa kunnan puhelinvaihteesta kysyä kuka asiasta vastaa.

7. Milloin kannattaa vaikuttaa?

Vaikuttamisen aikataulua kannattaa kysellä omasta kunnasta esimerkiksi asiaa valmistelevalta virkamieheltä tai puhelinvaihteesta. Samalla voi tiedustella onko tilamaksuista pidemmän tähtäimen päätöstä tai taloussuunnitelmaa vai tehdäänkö päätös vuodeksi kerrallaan budjetin yhteydessä. Kunnan nettisivuilta voi myös löytää tietoa.

Kuntien budjetit seuraavalle vuodelle hyväksytään monesti marraskuun tienoilla. Valmistelu niihin alkaa kuitenkin yleensä jo hyvissä ajoin keväällä. Siksi myös yhdistyksen vaikuttamistoimet budjettiin liittyen kannattaa aloittaa jo keväällä. Päättäjiin voi sitten syksyn mittaan olla uudelleen yhteydessä ja muistuttaa omasta asiasta.

Toki omaa asiaa voi yleisesti nostaa päättäjien tietoon mihin aikaan vuodesta tahansa.